

Posudek diplomové práce

Jany Houškové

„Strategie zvládání problematického chování na středních odborných školách“,

FF UK v Praze, 2012.

Nově předložená práce je věnována stejnému stále aktuálnímu tématu problematického chování studentů a jedná se o práci z oblasti pedagogiky a pedagogické psychologie. Práce se zaměřuje především na zmapování možných strategií zvládání problematického chování studentů na středních odborných školách. Velice oceňuji aktivní přístup autorky k uchopení a zpracování samostatně zvoleného tématu formou vlastní zkušenosti jak s výukou na SOŠ, tak i s metodou videotrénink interakcí v roli klienta i videotrenéra.

Teoretickou část ponechala autorka rozdělenou do šesti kapitol, ale již lépe strukturovaných, v kterých vymezuje základní pojmy a oblasti spojené s vybraným tématem. Autorka se již snaží postupovat vždy od obecné charakteristiky k podrobnému vymezení a přehledu dané oblasti a zachycuje nejpodstatnější informace k danému tématu. Autorce se již lépe podařilo danou problematiku zmapovat a pozitivně oceňuji šíři záběru. Nově je zařazena kapitola zabývající se rolí skupinové dynamiky školní třídy při vzniku a výskytu problematického chování ve škole. Jádrem teoretické části zůstává pátá kapitola, zcela nově přepracovaná, pojednávající o možnostech zvládání problematického chování a spolu se čtvrtou kapitolou, věnovanou prevenci problematického chování, obsahují aktuální dostupné výsledky výzkumů v dané oblasti a mohou tak sloužit i širší odborné veřejnosti k jejich aplikaci do učitelské praxe.

Praktická část přináší nově lépe ucelené výsledky kvalitativního výzkumného úkolu zaměřeného na zmapování výskytu problematického chování při výuce na středních odborných školách a učilištích. V souladu s použitou metodou zúčastněného pozorování zvolila autorka kvalitativní metodologický přístup a stanovila si základní výzkumné otázky. Jádrem této části je pak přehlednější popis a analýza deseti různých vyučovacích hodin v devíti třídách se sedmi vyučujícími na různých středních odborných školách a učilištích, jež se autorce podařily zpracovat formou strukturovaných kazuistik. Součástí kazuistik i samostatných kapitol jsou i výsledky autorkou sestaveného dotazníku pro studenty a polostrukturovaného rozhovoru s vyučujícími. Autorka doplnila kazuistiky o řadu důležitých informací vztahujících se k popisu třídy, učitele i okolností natáčení. Pouze na s. 52 je v úvodu první kazuistiky neshoda v pořadí vyučovací hodiny, která byla pozorována: nejprve je uvedeno, že se jedná o první vyučovací hodinu, avšak ve druhém odstavci autorka uvádí, že jde o jejich ten den třetí hodinu.

Celou předkládanou diplomovou práci uzavírají kapitoly Diskuse a Závěr, v nichž autorka kriticky a strukturovaně shrnuje svou zkušenost s kvalitativně vedeným výzkumem a snahou zmapovat účinné strategie zvládání problematického chování na SOŠ. Nechybí zde ani návrhy na další zkoumání dané problematiky a porovnání svých výsledků s dostupnými obdobnými výzkumy. Celá práce je řádně doložena seznamem použité literatury a přílohami, jejichž součástí je jak podrobný popis průběhu pozorování jednotlivých vyučovacích hodin, tak dotazník pro studenty a otázky polostrukturovaného rozhovoru s učitelem, tak i zaříděné odpovědi a jejich četnosti. Příložené CD pak obsahuje videonahrávky analyzovaných vyučovacích hodin. V závěru práce na str. 108 bych se přimlouvala za přesnější popis výzkumného souboru v prvním odstavci, neboť uvedené „zkoumání deseti tříd“, neodpovídá zcela realitě, jednalo se o 10 vyučovacích hodin v 9 třídách se 7 učiteli.

Při obhajobě této práce se doporučuji věnovat diskusi nad možnostmi dalšího zkoumání dané problematiky.

Celkově hodnotím práci kladně. Autorka splnila zadaný diplomový úkol, prokázala schopnost zpracovat dané téma a řešit aktuální otázky pedagogické psychologie. Předloženou práci mohu doporučit k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou velmi dobře.

V Praze dne 26.8.2012.

PhDr. Eva Šírová, Ph.D.